

Aktivitetsbaserat kontor - det stora hotet mot fikapausen

ANNA CALLIUS/ONE EYED

”Fikapausen är som en institution i sig, ett kulturellt uttryck, ofta skämtad om, men som genom decennier har skapat arbetsgemenskap och tid för kolleger att lära känna varandra.”

Ann-Katrine Roth är expert inom jämställdhet, mångfald och inkludering.

har du under det senaste året hamnat i en lokal där kvinnor och män springer runt med en klatschig badväska i plast? Då har du med all säkerhet hamnat i en ABW-miljö. ”Activity based working”, eller aktivitetsbaserade arbetsmiljöer, är den senaste trenden vad gäller att organisera kontorsarbete.

Kontoret ska vara en blandning av ”touch down-tytor”, där du kan göra kortare nedslag vid ett ståbord eller sätta dig ner i en fåtölj, ”silence spaces” där det ska vara helt tyst – och enskilda rum i olika storlekar med fåtöljer med höga ryggar där du kan sitta och prata ostört med en kollega eller kund.

Kanske finns ett löpband lite undanskymt, myssoffor i knalliga färger, stora gröna växter, en öppen plats i mitten av lokalen för föredrag och spontana möten, gratis kaffe och frukt. I badväskan förvarar du dina personliga tillhörigheter.

De här arbetsplatserna är mer hälsosamma, enligt Företagshälsövrården, eftersom människor tvingas röra på sig. Det blir dessutom tillfälle till att träffa fler människor genom informella möten vid till exempel kaffeautomaten. De positiva rösterna menar också att det blir plattare organisationer där både produktivitet, hälsa och trivsel ökar. Men stämmer det verkligen?

Kanske är det inte bara digitaliseringen och medarbetarnas hälsa som styr förändringarna utan också det faktum att företag räknar med att cirka 30 procent av medarbetarna arbetar hemifrån, har semester, är föräldralediga, sjuka eller besöker kunder.

Kanske har företagen varit bra på att sälja in idén om kontors flexibilitet för medarbetarna, när det i själva verket handlar om att skära i kostnaderna?

Kanske kommer vi om tio år att säga: ”Hur kunde vi tro att det här skulle skapa ökad produktivitet, effektivitet och mer hälsosamma arbetsplatser?”

För om de negativa rösterna har rätt så skapar den här typen av organisation också stress. Stress över att ständigt hitta en ny plats att sitta på, störande moment i form av buller och prat i telefon.

Det finns även en risk att du kan känna dig ensam bland alla människor. ABW-kontoret passar bra för extroverta människor och mindre bra om du är introvert eller inte mår så bra psykiskt.

Men den vanligaste frågan som jag kommer i kontakt med i samband med ABW-organisationer stavas *fika*. Fikapausen är som en institution i sig, ett kulturellt uttryck, ofta skämtad om, men som genom decennier har skapat arbetsgemenskap och tid för kolleger att lära känna varandra.

Vi vet av erfarenhet att framgångsrika organisationer präglas av inkludering och att medarbetare känner gemenskap med varandra. Men om alla springer runt med en kaffetermos i ena handen och mobilen i den andra, i stället för att sitta ner och prata med varandra, vad händer då med människorna?

Jag tror att vi behöver kämpa för fikapausens överlevnad och att arbetsplatser med många olika arbetsuppgifter behöver ha en blandning av öppen miljö och egna rum. ■

ANN-KATRINE ROTH